

בירושלמי שישבא. דף טז :

ראשון לציון

דף ארבע דברי שאינו טל
דלי מוקפת מתי
בשקיות ויחא ספי וכל
עיקרן של דברי רבי
לארומי מתי' דהכא כדברי
הכל כלומר אפילו למד שאין
אלו ארבע דברי שאינו טל
נמי מתי' לארומי הכל כבוד
למד' ארבע ארבע דברי שאינו
טל דהוא דבר אבי' דוק
בלשון רבי' שבה ואלו
שאינו דבר האבי' שאין להם
אוסר טל. משמע דלי ארבע
אוסר היו דבר האבי' ובעון
שלא הוסיף נוד האבי'

מניין

חדושי מהרי"ח

פליגי רב ושמואל ורב
סבר אין הלכה כרבי
והלכתא כרב באיסורי
שכל הכללים האמורים
בגמ' היינו שבאין אמריהם
ותליקם אבל יש כח
לאמורא לחלוק אבל אח"כ
בהבדור חזר ופסק רבי'
כשמואל משום דל"י אם
זרע אינו חיוב באהיריהו
דאז אינו אוסר והל"כ
שאושר או חיוב באהיריהו
לשם לחבירו ואם כן
פלתחיתיהו נ"כ לענין דינא
ובירתי הלכה כשמואל ואז
שאינהרע דאז פלוגתיהו
הן בדיני הן באיסורא
אזי ספק והרשב"ם על הכלל
מחלקת ואח"כ פתח הלכה
כסתם. כן אפשר לומר :

תוספות רע"ק

הגמן כמו הספק נפיש
ע"ז תבואה. אבל הכא
עיקר התבואה עומד דיוץ
לגוף ונוטה תחת הלבן
הראש' : [אזי כח]
בר"כ ד"ז וענבים
משיעשו וכו' למאן
דגרים משתשליש' בהר"ש
במורא דהגריסות לא פליגי
לדינא דכללא הוא דריות
שיקרא בהרשעה כדא'
פ"ב דפסחים ובשנתנו
דהכא דקמי' ענבים עד
שיעשו כבוד הלבן הינו
ע"כ כפול וכל. כגון
שזכרם היה נטוע כבר
מקדם שהביא חזרת.
וא"כ להך גירסא התבואה
משתשיריש מתי' שרוע
התבואה אחר הברסותיה
לגי' התבואה
מתיקרא . והגירסא
משתשליש מתי' שהענין
עיי' נקב חרות בדים
והיו לגבי שניהם זרע
ובא. אכן בירושל' שמעו
דל' דגריסות מתי' ברת
התבואה בתוך הברס.
ופליגי לדינא. והגירסא
משתשיריש

תול' אנשי שם

כפול הלגן. ע' גל' רבי'
בשוקתא גמ' מ"א. וע' רבי'
שם ששים חז"ל ויהיו
דמויות וקטין לא מסכי'
אלא ברוב מטיקרו אבל זרע
עד ששליש וכפול הלגן מנא
דלא משחז' אלא נשתיבא
שליש ושל הלגן נתיבא
שעשה כלאי הכרם הוסיף
מאחיה ע"כ :

משתשיריש. משמע שיתפסקו שרשים בקרקע. ואזית דגריסו משתשליש כלומר משתבזי' שלי' דרחמנא אמר (דגריס כג) ותבואת הכרם ופחות משליש לא מקרי תבואה : וענבים משיעשו כפול הלגן. שאם זרע תבואה או ירק בכרם שלא הגיעו ענביו להיות כפול הלגן ועקר הזרע קודם שיגיעו הענבים להיות כפול הלגן ה"ז לא קדש וכן ענבים שנעשו כפול הלגן זרע בתבואה או ירק ולקט הזרע קודם שישרש או קודם שיביא שלי' למאן דגריסו משתשליש ה"ז לא קדש : תבואה שיבשה כל צרכה וענבים שבשלו כל צרכן. ונטע גפן בלד התבואה תוספות יום טוב
משתשיריש. כתב הר"ב אית דגריסו : משתשליש כלומר משתבזי' שלי'. עיין במ"ג פ"ק דמעשרות. ומ"ש שם בס"ד : תבואה שיבשה וכו'. פי' הר"ב דטוב אינן
הביאו שלי' לא הגיעו לכלל מלאת זרע וכן לאחר שיבשו טוב אינן קרוין מלאת זרע וענבים קודם שיגיעו להיות כפול הלגן או לאחר שבשלו כל

מלאכת שלמה

וכי. כ' הו' הר"ם ז"ל ו"ש אם נאמר שאין התבואה מתקדשת אלא"כ היו הענבים כפול הלגן או נאמר שמתקדשת א"ע"פ שאין הענבים כפול הלגן ממ"ש הרמב"ם ז"ל פ"ה דה' כלאים משמע שאינם מתקדשות אלא"כ היו כפול הלגן וז"ל שם כרם שלא הגיעו ענביו להיות כפול הלגן אלא עדיין הם פוסר זרע בתוכו ירק או תבואה והשרישו ה"ז לא קודש ואע"פ קובצין אותו ואוסרין זרע אבל הנוסר מותר ע"כ. אבל מן התוספתא שבפ"ג משמע שמתקדשת א"ע"פ שאין הענבים כפול הלגן וז"ל התוספתא נפיש השרישו הרי אלו אסורין ומקדשין אבל אין מתקדשין עד שיעשו כפול הלגן ע"כ : משתשליש כו'. פי' הר"ם ז"ל מכה כגויא דפ' כל שעה דלמתי' דהכא בזרוע ובה כגון מעביר ע"ז נקוב בכרם דתיב המלאה ושלש בתבואה תיב מלאה ותיב ותבואת הכרם ופחות משול הלגן לא מקרי תבואת הכרם והא דתיב כפסרי צפ' כי תלא המלאה הזרע אימתי המלאה מתקדשת משתשיריש וענבים משיעשו כפול הלגן ע"כ ז"ל. וכתב הר"ר יהוסף ז"ל וענבים ומשיעשו כפול הלגן מכאן יש ראי' שהגפן נעמו אינו נאסר אלא הפרי שהוא ראו לאכילה נאסר ודו"ק ע"כ : וענבים שבשלו כל צרכן אינם מתקדשות. גרסו' וז"ל מתקדשות והיונו דלמתי' בירוש' כתי' מתי' אינם מתקדשות בלוי' כיון דגמרו כל צרכן טוב לא יוספו מאחיהם אבל מתקדשות את אחרים כגון סיבך ע"כ תבואה. א' נגמר וא' לא נגמר הנגמר אוסר את שלא נגמר אם הוסיף מאחיהם וכן פי' הרא"ש ז"ל. הר"ם ז"ל. ולולי הרי עולם הא"ל דה"פ בירוש' אינם מתקדשות נגמרי' וז"ל אינם מתקדשות. ועממא לדינא מתקדשות דתיב המלאה הזרע ולאחר שיבשו טוב אינם קרוין מלאת זרע אלא חטיב וענבים

תפארת ישראל יבין

החלה גידול היתר. או אינן הגידול היתר נאסר רק בשאוסף גידול אוסר חלק ר' דלם לא כן בעול צר"א. אבל מדריבן בשרשים התבואה סמוך לגמור. התבואה אסורה והסמדר מותר. ובהו' בהגפן ענבים כפול. והתבואה לא השריש. שניהן מותרים : (טו) דטוב אינו נקרא מלאת זרע ותבואת הכרם. רק ענבים ודגן מקרו. ביחוד לכתחילה אם ביטל אחד מהן כל לרבו אסור ליעט או לזרוע בלדו המין השני רמנ"ס

משתשליש יבין מתוך הא דרמי' רבא צפ' כל שעה כתיב הזרע וכתיב המלאה זרוע מטיקרו בהרשעה זרוע ובה הוסיף מאחיהם. אלמא השרשה אוסרת. אינה נטין לה זרוע מטיקרו. שזרעה שניהם באיסור נאסרה מיד בהרשעה ומתי' דהכא שהאחד קדם לחבירו דלמשון בתיבא ושי' באיסור דלון אסורין עד כפול ועד ששליש וכו' שניהן בתיבא כמו מפעיר ע"ז נקוב בכרם. והא דלמתי' בכל דוכתי הוסיף מאחיהם אסור והיכי משכחה לה אי ברובע מטיקרו נאסר בהרשעה מיד ואי ברובע ובה הא צפי' עד ששליש וכפול. משכחה ל' שהביאו שלי' וכפול בתיבא כמו ע"ז נקוב ואח"כ נחמנו והוסיפו. כל ז' מדברי הר"ם : בשיעשו כפול הלגן. והא דלמתי' בהקטן זרע דף ט"ז מפסח בחדש זרע כרתו של חבירו סמדר ואסרו את הזרעים והחבירו את הגפנים ואחר החם בזרעים דכגון ולהאזר דעבד לזכורה קאסו. ומפוק ליה אפילו בזרעים דלזרימא לא נאסר כיון דהו' סמדר ולא הגיעו לפול הלגן. הסס זרוע מטיקרו היו אפי' גפנים כיון שזו עדיין סמדר זרוע מטיקרו לבי' בהרשעה. אבל מדברי הרמב"ם פ"ה דין ז"ל נלמא שיה אפי' בזרעים דלזרימא לא קודש אלא הזרעים משום קנס ודוקא כשקיימן ואזי רובא לעוקן אבל אם עיקר הזרעים קודם שהגיעו ענבים לפול לא קנס' ליה דלמתי' ליה כשנתיב ל' אלקטו. והכ"מ נדחק ובתדומה שנתלם ממנו קוביא דמנחות : אין מתקדשות בשנתחברו שניהם אחר גמור כגון בצעין נקוב או במסך אבל לא סביב גפן שהגיעו ענביו לפול על תבואה שנגמרה כל לרבה הגפן אסור אם הוסיף מאחיהם

בסוף הקדוש שספיק גפן
 לוסף מיהם נשק הענין
 מאלו והלך לו גפן אחר
 וכן מוכן לנפן וף שכלל
 הוסף הכנס במחיה נעוד
 שיהם כלאים כמובן לא
 תגדל שיהם האורח תחת
 גפן ח' לגד ולגני גפן אשר
 יחלה ממנה ח'ם כלילו נשק
 ממנו והלך לו. אבל ח'ם
 הלך וזמר תחת גפן ח' לגד
 עד שהוסף במחיה ח'ם
 כלילו מונה שם שהיה ח'ם
 עשה עד שגמר לאכור
 ומקדש אותו גפן ח'ם ח'ם
 יחידות וח'ם ח'ם כלל הכנס
 מתקדש על הכרם על ידו.
 ור' ח'ם בירושל' חידש דין
 אחר דלא דוקא ח'ם ח'ם
 בנתח גפן ח'ם ח'ם ח'ם
 הענינו למעלה כחוד עשה
 עתה ח'ם ח'ם ח'ם ח'ם
 והרמזי רוחם להכנס דעת
 ה'ם ח'ם ח'ם ח'ם ח'ם
 נאסרין כהעברה ח'ם ח'ם
 ומאלו ח'ם ח'ם ח'ם ח'ם
 שרבו ח'ם ח'ם ח'ם ח'ם

כללא דפרקו משונה א כפא זמרת מתנן לתוך הארץ אם אין עפר ע"ז נבחה
 ג"מ אכור לכתחילה לזרוע ע"ז אפילו רחוק הרבה מהנוע [ובדיעבד
 מותר (ודלא כר"ב כפ"ג)] אפילו הניח המורה שתחת התקע תוך סילון חרס וכדומה
 אכור. רק בהניחה המורה תוך סלע. מני בשיש עפר ע"ז נבחה ג' אצבעות:
 אם הברך כל גזו הגפן תוך התקע. וראש הגזו חזר וצמח ויצא בכפרים אחר.
 א"צ להרחיק חורע ר"ם. רק במקום שחזר ויצא ראש הגזו. מירא בנשאר קצת
 מהנוע מגולה במקומה וראשון. צריך להרחיק גם סמנה ר"ם לחורע:
משנה ב הברך ג' גפנים שבשורה א'. וחורו ויצאו ג' הראשון כנגד ג' הנועין
 המגולים. נחשבים כב' שורות של ג' ג'. ולהכי אם יש בין כל א' וא'
 לחבירו לא מהות מר"א ולא יותר מר"א. חרי דינן ככרם. ואם לאו דינן כגפן
 יחודי. וא"צ להרחיק חורע מכל א' רק ר"ם. גפן שבוש אפילו בקיץ שכל שאר
 הגפנים רשומים. ויבצר שוח יבש: א"ה צריך להרחיק זרע ממנו ר"ם. ובדיעבד
 מותר: צ"ב"ר גפן א"צ שיש מדינה שהיא נבחה שם כאילו. וגם שבו נקרא בשם
 אילו. א"ה מין ירק הוא שמקיימין אותו. ומקדש כשנזרע סמוך לגפן:
משנה ג אלו אכור לעשות ומותרים באבילה. הגורע בקרחת שאינו רחב פ"ז
 אמה. או במחול שאינו רחב י"ב אמה [רפ"ז] ובוה ובוה הרחיק
 חורע ד"א מהגפנים סבל צד. וכ"כ ערים שגפנס באמצע. ואין בריחה שביניהם
 ח"א וספח. והרחיק חורע ר"ם סבל צד [כפ"ז מ"ז]. וכ"כ מותר אפירות [ר"ז]
 מ"ז. כולן בדיעבד מותרים. אבל בורע תחת שריגי הגפן. או תוך ו' ספחים
 מהגפן. או תוך ר"א מחרסם. אפילו בדיעבד אכור בתנאה:
משנה ד הסבך גפני ע"ז תבואת הבריו או של חבירו על שלו. וכ"ש בשניק
 של חבירו. אין אדם אכור רק שלו ולא של חבירו ודלא כהר"ב
 [א"ב] ורסב"ם בפירושו. דחור בו בחיבורו:
משנה ה וכן בורע כלאים ככרם שבביניהם. לא נאסרו חירות מדומקרים:
 ואנ"צ דבם הוא יטול לכות בתוך. א"ה בשעת גידולן עדיין לא זכה
 בתוך. אבל גוף הגפנים נאסר. [א"ב] שאין המורות הקר. כ"כ הר"ש. מירא

כפי מה דמוכח מרמב"ם כלאים פ"ח ח"א הו"מ פסחים דכ"א א' ד"ה עקן
 אינם נאסרים רק העצים שנדלו אחר שנתירוח. לא שהיו כבר מקדש. ובזו
 מתרץ לדעת חסידת הגאון מהר"ק זק"ל בתום ר"ע"ק על רבינו מנחם כספי
 כתובה שכתב דאף העצים מהירים. והיו יודע דגם מ"ש הרמב"ם פ"ה הכלאים
 ח"ז דקשין ועצים אכור. כוונתו על אלו שנחרבו באיסור:
משנה ו גזל כרם וורש כלאים והחזיר לבעלו. קצרו אפילו בחורש. דאנ"צ
 דגם כשיוסף ר' אחר שרחוקו. לא נאסר. דאגוס הוא סחמת איסור
 קצירה במשע א"ה יש חשש מראית עין מכלאים. ובקצירה כמובן ליכא מ-אית
 עין. מדהתיר מכללו. ועוד דהרי רואין הכלאים שסחמתו הוכרח לקצור כמובן.
 מירא א"צ כן רק כשירצו הקוצרים רק עד שליש יותר מרואיו. אבל כשירצו
 מפי. מתוך עד לאחר המשע. ומדאגוס הוא מתורת התבואה והכרם. אמנם
 משנשקע סמנו שם בעל חרסם. גם אמנם אכור:
משנה ז ורח שמימי הגפנים על זרע שרחוק מהם כרינו. יסיר מיד הגפנים
 סלע חורע ויקשרם בגרר שלא ישיבו להכפף על חורע. וכל עוד
 שקעוב מלהימן לא נאסרו וכן תבואה או ירק שנכפף תחת הגפן כך דינו.
 כלאי כרם ואורייתא אינו רק בב' לירשחא שענבי הגפן הגיעו לגודל פול וחורע
 כבר וירשש. ובמשך האיסור עד שעה שנגמרו שנתן. אבל מה שגרל יחד קדם
 לכן או א"כ בזה ובוה אין בו כלאים מדאורייתא. אבל מר"ם גם בחדא לירשחא
 אכור. [תי' מה שהארכנו בזה בס"ד בקונטרס ברי' כלאים]. מירא תבואה
 שיבשה כל צרכה או ענבים שנגמרו כל צרכן רק לכתחילה אכור לזרע יחד.
 ובדיעבד מותרים באבילה:
משנה ח עציץ נקוב ובו זרע שדרשש שדעבירו תחת גפנים שבו ענבים בתול
 פול והטיף גידול חורע חלק ר'. אף שאסור לעשות כן. בדיעבד
 אם לא השיבו העציץ. שנתן מותרים. ולר"ב גם בלא השיבו בארץ. נאסרו
 חורשים ולא הענבים. אבל עציץ שאינו נקוב אפילו השיבו בארץ חורש חלק
 ר' שניקן מותרים:

כמעט תלוי במחלוקת הרמב"ם ור"ם כהגפנים ענין נקוב כגנה מהקרקע והנה ע"ז יתדות אם חייב מדאורייתא משום תולש דמאן דס"ל דלית חייב מדאורייתא משום תולש משום דלית לא חזב כספק ומשום
 עדיין כמובן לקרקע אם אין דבר אחר מפסיק ביניהם כמובן בת' רשב"א סי' א"ף ק"ט לסיטוס זו גם כלן חיי מוטב כמעט והוי כלאים (והא דהגפנים לא נתקדשו י"ל כ"מ כ"ה"ש. אבל מ"ש כמאן יוסף שם
 דעס יורה שייך רק בענין מהתחן אבל לא בתחתן מענין כמ"כ ליה לאכור קידוש כלאים לא נתיקת תילת. ובין דתשבי ממוכר וכמוע כהקדש שגפנים נעושים כחובה לענין איסור סדק ה"ל סו"ל לאכור
 גם הגפנים א"כ כ"ל (ומשום) אבל לדעת הר"מ דחייב משום תולש ח"כ כוי הלזם גם לענין כלאים ואין נאכרין אלא כהנינו ע"ז קרקע. ועפ"י ה"ק לדעת מ"א דעת המחבר כמ"כ סי' ע"ב סי' דלא ס"ל
 כהרמב"ם א"כ יתור המחבר דברי עמנו שצ"ד כלן פסק כהרמב"ם ור"ם. אבל מה שפסקה שם עוד על דעת הר"מ פ"ג ה"ט' מ"מ מירס דמשיב אינו קונה בענין נקוב לק"ע דהסם מיירי כמובן חותם ע"ז
 קרקע ואינו מציב חובה מהקרקע דבענין כזה גם לענין כלאים כיון שאין חייב מסיק ביניהם לנין הארץ מחשב כמחזור. ועיין:

ציונים

א כלאי הכרם. מ"ה פ"ז
 מהלכות כלאים ה"ז מ"ז
 ור"ז י"ד י"ז י"ז י"ז י"ז י"ז
 כלאי זרעים. מ"ה שם פ"ז
 פ"ז. סוג ור"מ שם פ"ז י"ז
 פ"ה פ"ה י"ז: י"ז: י"ז: י"ז: י"ז:
 מ"ה שם פ"ז:

ראשון לציון

משנה א (ת"ר"ם ד"ה)
 ומלקיים ע' נמו' כו'
 וע' כסוף המורה. ועמ"ש
 ה"ש כוף פ"ה דנעשה.
 וכן נשאלתי מר"ב הגאון
 מהר"ע שף י"ז ור"ע:

תום אנשי שם

פ"ה א במשנה כלאי
 הכרם: משום ודלוק
 מייחבו סתם כה. א"צ משום
 דנשיב מחמתיו באיסורים
 ופחה והלך כסדר. (רמ"ז).
 וכלאי בגדים עוהר לנשותו
 לכתחלה אלא אכסור להשתמש
 בו כדרכו דהיינו לניכה.
 וכלאי כהמה מותר להשתמש
 בו כדרכו דהיינו לרכוש עליו
 כה"מ הר"ב ואכסור לעשות
 היינו לרכוש ומ"ע משום
 ותלוי כהמה כוא דבר שיש
 בו חת חיים לא רכס להחיותו
 בין אותם שאין בהם רוח
 חיים. (וב"ל): במשנה
 מתירין כולל דבר. כ"ל
 בני תלמידי דנשיב חיתיה
 מקיים כוח חיתיה לאכסור
 מהלך מדריש. (רמ"ז):

תוספות יום טוב כלאים כלאי הכרם פרק ח ר' עובדיה מברסגוריה

פרק ח א כלאי הכרם וכו'. פירש הר"ב שני מיינים שהן
 כלאים ויזרעם בכרם. כלומר עם המרלן
 וזרעם במפולת יד כדפרשית לעיל כוף פרק קמח ועיין מ"ש שם
 בסעיפה דשמיא: ובמלקיים. עיין במשנה ו פרק ה. ומ"ש הר"ב
 מדרשא דמוקד אש. הכי איתא בפ"ב
 דקדושין דף גו. ולריך לומר דסברא הוא
 כיון דלשמיא קיימא היינו כדי שלא יהנה
 ממנו
ומלקיים. ומותרין באבילה. וכל שכן בהנאה. כלאי בגדים מותרין בכל
 ח"ג. א ומלקיים. גמ"ז ור"מ ולקיים. וכל שכן בהנאה גדל"ם ג"כ ה"ט ח"ג.

פרק ח א ואסורין בהנאה. דמתיב פן תקדש ודרש"י פן תוקד אש.
 וזירוש' אורבא נמי דליף ל"י הכי נאמר כלן פן תקדש ונאמר להלן
 גבי ע"ז פן תוקב זו מה פן האמור להלן אכסור כהנאה אף פן שאלמנר כלן אכסור
 כהנאה ואית דבשו מיינר נאמר כלן פן תקדש ונאמר להלן ולת י"ה קדש מגני
 ישראל מה קדש שנאמר להלן אכסור כהנאה אף כלן אכסור כהנאה ופר"ד וקדש
 אכסור כהנאה ומש"י ח"ר חונא ביאחא אכסור כהנאה. ומתני' דקתני אכסור לקיים

שלאכת

אם קיים ע"י מעשה לוקה כהדא דתנין המתפה בכלאים לוקה דמתפה כורע
 תשיב: וכל שכן בהנאה. אית לר"ב ל"י וכן ח"ר יוסוף מ"ז מהקו. ובחולק
 פ' כל הבשר ילפי' דמותרין באבילה להתקדש אלא כהנאה דמתיב כהנאה לא
 תרביע כלאים שדך לא מותר כלאים מה שהתקדש אלא ממנה מותר אף שדך
 היואל ממנה מותר וכלאי כהנאה גופייהו מנגלן דשרו מדאסר כהנאה כלאים לגבוה
 מכלל דלהדיוש שרי וכלאים לגבוה אסורין מדתניא שור או כשב פרט לכלאים:
 אסורין

פרק ח א מלזרוע ומלקיים. זריעה כהדיא כתיב ולקיים ילפי' נמי דחזע
 וכל אכסור מדתכתיב חורע וכתיב כהנאה כהנאה כהנאה כהנאה כהנאה כהנאה
 וכלאי זרעים נמי ילפי' מכלאי הכרם דאכסור לקיים וליכא למפקד דהתם אכסורי

קפ"א

ומבעל. מ"י ע"ש ספ"א ש"ד
וא"ע ע"ש ספ"א ע"ד
ד' אין אסור. מה כ"ה מ"י
ע"ש ספ"א ע"ד ספ"א ע"ד
ספ"א ע"ד ספ"א ע"ד

ראשון לציון
משנה ו' [בר"ב ד"ה]
ומבעל של זרע ממעלים
של זרע מ"ו. מ"א ספ"א
ב"ש מ"א ר"ש ס"ו
דמקואות :

תוספת רע"ק
ומ"ב בעיני בענין ולא דמי
פסקי רישא ח"ס שבח דף
כ"ב אבל הר"ף מ"ד דהר"ן
דף ר"א כתב להחיות אף
ב"פ י"ט מ"ש בגליון
בשבת פ"ה מ"ג :
משנה ו' [א"ח מג] בר"ב
ד"ה ומבעל. קרי"ש של
זרע מלשון שרב דר"ף
וש"ף פתחולין פ' ת"ט
ר"י דמקואות :

תום' אנשי שם
ז' בר"ב ד"ה עד שיבדוק
כו' שערב וכו'. משנה
דהשג הוא מנוח כנגד
שם המעריב בלתי שם
וגורם גר"י שמתקן מן
הקטום דמשמע שהשג
תערוכה כגוף כנגדים מיידי
והנדיקה היא ע"י גבישה
כמ"ש נדה ד"ה ומה
שפירש פשטניו גרים אלו
משמע דדוקא כתיב חיישין
שמתקנים בתערוכה אבל
בשאר גרים תחתא ליה
לתערוכה בלתי שם דדוקא
בהפירה משו בכל הגדים
כמ"ש הר"ן ל"ק גר"ש שמתקן
כו'. אבל הר"מ מ"ש דהשג
הוא מהפירה וגורם בדר"י
שמתקן בקבוצם כמו שיהא
לפניו וק"ל לתפירה והבידוק
הוא כגור או כגור. ומה
שמה גדים אלו היינו משום
דאלו הם דרבן לקטום
תפירין. (ד"י) וע"ש שהר"ן
ד"ה הבאים כו' שהוא
במדי"ה. והא דלא מי
מתקן מדי"ה משום דלא ה"ל
דוקא גרים מן התקן לזר
דיינו מקום שבוש קמ"ל
וממדי"ה ש"ל כל המדינה
אף שחוקק מהתקן ואי מי
ממדי"ה ה"ל דהבאים מתקן
שלה תחש שמתקן מתקנות
אחרים כג' לשם לך מי
מתקן ה"ל דל"ה. (מ"א) :

מבעל הפיגון. מנעל ששעות מפסולת הזמר : עד שיבדוק. שמה
יס פשתן מעורב בזה : הבאים מחוץ הים וממדינת הים. מחוץ
הים שהוא במדינת הים : שחוקתו מן הקבוצם. משנה זו נשנית
בראשונה בזמן שלא היה הפשתן מלוי בכל מקום אבל בזמן הזה
שהפשתן מלוי בכל מקום לריכוס
בדיקה הלך העוקב בגדים הפורים מן
הגריי בזמן הזה לא ילכש עד שיבדוק
יפה : (ומבעל של זרע. מנעלים של
עור ומחפשים בפנים בלכדים או בלמר
עב ומניעין עד היך כעין אותן
שקורין טרוקוס (ה) בלע"ז ובערבי
ספ"א ולפי ששואין לחמם הרגל קרויין
של זרע לשון יזרבו לנחתו (איוני) :
אין בו משום בלאים. אין חוששין
שמה פשתים מעורב בהם : אין שוע
שווי וגו'. שוע סרוק במסרק (א) ושוע
חלק. איש חלק מתרומתו גבר שטיע :

ומנעלות הפיגון (ה) לא ילבש בהן עד שיבדוק (ו). רבי יוסי אומר הבאים מחוץ הים וממדינת הים. אינן צריכין בדיקה. מפני שחוקתן בקבוצם (ז). ומבעל של זרע (ח). אין בו משום בלאים (ט) : ד' אין אסור משום בלאים (י). אלא שווי וארוג שנאמר (דברים כג) לא תלבש שעמנו. דבר שהוא שוע (יא) שווי וגו' (ב).
רשב"א
ח"ג. ילבש בהן עד גימטוי ילבשם עד. הבאים בגדי אף
הבאים וכלי ציננים. בקבוצם גר"י בקבוצם. ורד ציננים גמ' ור"ב.

נז. שזור דהיינו ב' חוטין שזורין יחד ועיקר כלאים מן התורה שיהיה
(* גר"י סגול ומנעל וכו' וכן דברי המ"ש. **) גר"י ועשה. הזמר
בלשון הרמב"ם ושכ"ל ואין לו אלא עקב ולפ"י יהיה מהכיס עם מ"ש בפירושו שהוא דמות מנעל שנתחם תחת קף הרגל להלך בה על
הישיעה והבסכות ע"כ. וכן הוא בלשון יאמנאל כאשר שמעתי. גם בימי חרפי ראיתי בלשכנו ארץ מולדתי שהקניט ציננות החמה הלוו כן
במנעל שאין לו אלא עור מחתה ולמעלה על האלבעות וכן קלה מזדוין ומאחריו ושאר כל קף הרגל אין עליו כלום ולפ"י מ"ש [לפי] שער
הרגל ס' [פי'] כל תחתית הרגל] : **ד' אלא שווי וארוג שנאמר לא תלבש שעמנו דבר שהוא שוע שווי וטו.** תימה דפתח בשווי וארוג וסיים
בשוע

מלאכת שלמה
או שוע או שווי או טו כל חד לחדיה ומר זוטרא פליגי דכולהו בעינן לחיובא
וכתוב בספרים והלכתא כמר זוטרא מדאפקיניהו רחמנא בחד לישנא וכו' הרמב"ם
ז"ל כפי' המשנה דלוינו מלשון האמרא אלא פסק משם גאון וכן מלוי בתום
ברכות ממה והלכתא כפי' כ"ל מזכירין ואינו מתיקר הסוכות אבל כל המפרשים
כראשונים והאחרונים גרסי ל' ולפי סברת מר זוטרא ל"ל לפרש מחתי' הכי
אין אסור משום בלאים ללקוח עליו אלא שווי ע"ג שוע כל מין לעמו. שוע
קרדלדו בלע"ז ע"ש שנגזפו מחליקו חגרום הלך שטיע ושווי כ"ל לעמו וארוגין
שניהם ביחד והיינו בזמן שאין החוש של כ"ל שזור אלא יחידי הוא דבעינן
ארוג והיינו שטמא דכי אין לחוש קיום דלוינו שזור בעינן אריגה אבל כשהחוש
של זמר וכן של פשתים שזור בקשורין יחד כפי' דרך שזורין כ"ל לעמו וקשורין
יחד כמו כל חד יחידי וארוגין והיינו דאמרי' דכלאים מידיה מקמי ציננות
ואמרו

יבין תפארת ישראל בועז

לה) מנעלים מפסולת הזמר : לו) שמה פשתן מעורב בזה. וה"ה כל
בגדים שקונה מעורב כוכבים. וה"ה בחיינו עובד כוכבים. מיהו בנתן
להחייט חוטי קבוצם. לא חיישין לחלושי'. דלזמן לא מרע לאומנותיה.
מדאפשר לעמוד על הדבר. דפשתן כבה מהר. משא"כ חוט קבוצם הולך
ושורף. ועוד דחוט קבוצם כשתנתק. שערותיו ארוכין משל פשתן י"ד
ספי' ש"ג מיהו צאיט טמן לו קבוצם אסור. דלא מרע לאומנותו כשימלא אר"כ שהוא פשתן. דמ"ל הייתי סבור שהוא קבוצם (ט"ז ע"ש) : לו) דהפשתן
שם ביוקר יותר מקבוצם והכי קו"ל [שם ס"ג : לח] פהנעאפפעל. שמייה על זאהלע שלו בנד למר שיהא נוה לדרוש עליו : א"פ) דעור שמתח הרגל קשה ואינו
נכנה כשאר עור הגוף. והכי קו"ל [שם ס"א : ג.] : ב) מדאורייתא : ב) סרוק במסרק. ולא נקטיה ברישא. מדאין עושין אפילו לבדיו עד שיסרקו
הפשתן. ורק בסיפא נקטיה. כ"י לפרש הטעמין דקרא : ב) רבו הפירושים והדעות במשנה זו. [רש"י מ"ד ד"ס א'] אינו כלאים דלאורייתא עד שיהא
הט"ם

משנה ראשונה
שחם פתח. אינה פשוט לנביעה אבל זה פשוט לנביעה אמר אחר אנו מתירין
גריס פשוט היינו נמי טמאה דהכא הנוטין מחתיין וכל איסורים ק"ל דדבר
שאינו מתכוון מותר ולא מחתיי לנטיין. משום דהכא פסיק רישא ה"ו דלא לביט
כלאים אלא משום דמתייבא מוכחא אמרי' דה"ו כאינו פשוט לנביעה ומ"ל כיון
דלא דמי לגמרי מחתיי : ז) ב"פני שחוקתן בקבוצם. נראה משום דרוב המדינה היא
שושין בקבוצם ומיטעו בפשתן שאינו מטי'. וכל לר"י דקומתין על החוקק במקום
שלאפשר לזכר מ"י בדיקה ות"ל מ"ל דאין קומתין והכי קו"ל כמ"ש הפוסקים
ר"ש ב' שח"ט : ו) ומבעל של זרע. הרמב"ם בחבורו כתב שאין לו עקב ונדחק
בתי"ש. ונחמס דחק דעקב כשבה הרמב"ם אינו מקום הפקעה ומחתיים הרגל
אלא העולה מחתייו מכוון נגד שוקו וכן מפרש הר"ב בהדיא פ' כ"ו דכלים מ"ד
וע' בתי"ש ר"ש י"ב דינמות. וכן מפרש גמ"ל ובע"ז דכ"י במנ"ה אלו.
ונ"ל דנשחם מ"ל עקבו יואל לחתייו כהם מפרש פסחים הרגל : ד' אין אסור

